

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben hűsbesz. kordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	26 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
szombati napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratait visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállalunk.

Működésének és hirdetések
kiadóhivatalában intéseiről.

Előfizetési árak 3 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 20

A kongresszus eredménye.

Régen, még három-négy évtizeddel ezelőtt is jó módban élt Nagyvárad város iparos polgársága. Ujvárosban is, Olasziban is egész városnegyedek alkottak az iparosoknak téglából épült csinos, tiszta házai, melyek már kívülről elárulták lakóiknak jólétét. Ma pedig alig maradt meg egyéb a régi jólétekből, mint egy-két utcanev, a miből megtudjuk, hogy itt régebben timárck, amott kovácsok vagy lakatosok laktak. És ha ellátogatunk más városokba, ott is ugyanezt tapasztaljuk. A bajnak, elszegényedésnek oka tehát nem valami speciális, helyi érdekű, hanem általános országos. Ezért kell országosan szervezni azt az akciót is, a mely az iparosok bajainak orvoslását tűzte ki feladatul.

Mikor évekkel ezelőtt az iparosok helyzete szóba került akár gyűléseken, akár a sajtóban, ugyszólván mindannyian a gyáripari okoktól vagy a közös vámterületek, mint minden bajok okozóját.

A váradi kongresszus állást foglalt ugyan a külön vámterület mellett, de egyúttal azt is észre vette, hogy más oka is van az iparosok bajainak. Az esztergomi ipartestület elnöke rámutatott egyik főben járó okra s indítványára a kongresszus állást foglalt a féktelen iparszabadság ellen, mely a liberálisizmus átka gyanánt nehezedik az iparosokra. Követeli a kongresszus, hogy ne adjanak iparengedélyt annak, a kinek nincsen elegendő szakképzettsége, még akkor se adják meg ezt, ha az illető tőkepénzes kötelezi magát, hogy képesített művezetőt alkalmaz üzemében.

Belátta a lefolyt váradi kongresszus azt is, hogy a liberális törvényhozás teljesen negligálta s hosszú évtizedeken át az ipar érdekeit. Egyszer-egyszer egy-egy visszaélés (Turul cipőgyár, katonai szállások stb.) alkalmából dörgedelmes beszédek hangzottak el a beözönlő külföldi selejtes portékák ellen s erősen követelték a hazai ipar pártolását, de ennél aztán tovább nem is mentek. Hoztak törvényeket a vicináliai és bankok számára, adtak privilégiumokat, refakciókat, szállítási kedvezményeket, adóelengedéseket s más efféléket a gyáraknak s általában a nagytőkének, — de az iparosokról teljesen elfeledkeztek.

A váradi kongresszus ezen is segíteni akar. Nagyvárad képviselőjének indítványára felkéri a képviselőházat, hogy alakítson egy külön parlamenti bizottságot, a mely kizárólag az iparügyekkel foglalkozik.

Ha a váradi iparos kongresszusnak határozatai közül csak e kettő is meg-

valósul a, nyugodtan térhetnek vissza otthonukba szokott munkájuk mellé a kongresszus tagjai — meglehetnek elégedve a három napig tartott tanácskozások eredményével.

A második napi tárgyalások.

Vasárnap reggel 9 órakor kezdtek meg a hazai ipartestületek az országos nagygyűlés második napi tanácskozásait.

Ez alkalommal is teljesen megtelt a terem. A tanácskozást *Thék* Endre vezette.

A gyűlés megnyitása után *Kiss* Ferencz (Arad) előterjesztette az előző nap kiküldött bizottság jelentését az ipartestületek országos szövetsége tárgyában.

Edvi Illés László betérjesztette a javaslatot kapcsán a bizottság által kidolgozott alapszabályokat, a mely először ugy kontemplatív, hogy ez alkalommal nem tárgyalják, csak szétosztják. Azonban az előző nap a gyors megvalósítás céljából már most tárgyalhatta. Minden észrevétel nélkül elfogadták, a szövetséget megalakították.

Az alapszabályok tárgyalása közben érkezett meg *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos, akit felkes eljenzéssel fogadtak.

A miniszteri küldött nyilatkozata.

Előző napi ígertéhes képest *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos ezután tette meg nyilatkozatát az ipartörvény módosítására vonatkozólag. A törvényjavaslat egyrészt már elkészítette a miniszteri tanácsos s előterjesztése erre vonatkozott.

Készséggel jelenti ki a következőket, hogy tájékoztassa az ipartörvény revíziójának stádiumáról a nagygyűlést, bár a revízió részleteit és idejét nem ismeri. Konstatálja, hogy a kereskedelmi tárca jelen viselője még nem is juthatott abba a helyzetbe, hogy az iparosok érdekeivel való rokonszenvének eklatáns bizonyosságát adhassa. Jelzi, hogy a miniszter igenis teljes jóakarattal van, volt és lesz az iparosokhoz. *(Eljenzés)* Kijelenti, hogy új törvény alkotása nagyon bonyolult dolog. A gyűlés nagyon sok tagja nem ismerheti a törvények vonatkozásait. A törvényben nemcsak kézmű iparosok érintettek, a kik iránt a minisztériumban teljes a rokonszenv és a méltányosság, de más érdekeket is figyelembe kell venni. Egyebek között az engedélyhez kötött iparágak, a melyek talán még nagyobb rendezésre várnak, mint a kézműipar. Hosszu tanácskozási igényeknek ezek a kérdések, olyan egyszerű és gyors megoldást, a minőt sokan szeretnének és akarnak, nem lehet elérni.

Ujból hangsúlyozza, hogy az ipartörvény revíziójával le fognak számolni. Indokolatlan késedelmet senki sem akar. A maga részéről teljesen érvényre akarja juttatni a kongresszus eddigi kívánságait, a keret és az irány meghatározása a miniszter hatáskörébe tartozik. Reméli, hogy a miniszter nem fog vonakodni azon intézkedésektől, melyek jórésben kielégítik az aradi és a tegnapi nagyváradai kívánságokat. Örvendett, hogy újból közelebb jutott ismét az iparosokhoz, de kéri beszámíttatni,

hogy a törvény revíziójának annak egy állomása az ipartörvény.

Szól az ipartestület hatásköréről, azok szervezetéről s kijelenti, hogy a megoldásnak minden kínálkozó módját komoly mérlegelés alá fogják venni s reménye van ahhoz, hogy a megoldás a jogosult igényeket kielégíti. Ujból kijelenti, hogy ő és valamint azok, kik ezen ügyek vezetésére hivatva vannak, természetes feladataik teljesítésével nem fognak késni.

Riadó eljenzés és taps kísérte a miniszteri biztos kijelentését.

Thék Endre elnök megköszönve a felvilágosításokat, jelzi, hogy iparostársai tudatában vannak a nehézségeknek. De hangsúlyozza, hogy csak arra is sok idő telt el, míg a kérdés a gyűlések határozatai között szerepelhesen. A törvényhozásnak, a kormánynak évtizedek óta kellett a kérdésekkel foglalkozni s a semmíttevés három esztendő óta, mióta *Abonyi* vezeti az ipartörvényt, megszűnt. Ezért hálás köszönetét fejezi ki.

A házalás és a vándorügynökök.

Deil Jenő nagy tetszés között, lelkesült beszédben kelt ki az osztrák házalási ügynökök káros eljárására. Mindenféle rongy árukkal elárasztják az országot s ezzel tönkreteszik a tisztességes magyar ipart. A vándor ügynökök csak szakmabeli iparosoknál, szakmabeli cikketeket árusíthassanak.

Szakáll József (Szeged) pártolta a *Deil* Jenő által előterjesztett határozati javaslatot, amelyet a gyűlés változatlanul elfogadott.

Vásárügy.

Deil Jenő a vásárügy reformálásáról adott be ezután határozati javaslatot, amelyet elfogadtak.

Gelléri Mór indítványozza, hogy miután nem új tárgyak ezek, csakis azok szóvaljanak fel, a kik demonstrálni akarnak azzal, hogy a javaslatokhoz új módosításokkal járulnak. Az indítványt elfogadták.

Kreutzer Balázs (Szolnok), *Szilágyi* Mihály (Veszprém) felszólalása után, *Deil* Jenő kijelenti, hogy a felterjesztésnél az ipartestületek kívánságát figyelembe fogja venni. Kéri a javaslat elfogadását.

Az országos nagygyűlés hozzájárult a javaslatához s azt egész terjedelemben elfogadta.

A fegyveripar korlátozása.

Kalmár István (Szeged) alapos indokolás után elfogadásra ajánlja javaslatát.

Az építőipar szabályozása.

Edvi Illés László az építőipar megröndszabályozása érdekében terjeszt elő ügyesen megkonstruált javaslatot.

A határozati javaslatot egész terjedelmében, minden hozzászólás nélkül egyhangulag magáévá tette a nagygyűlés.

Kossuth Ferencz üdvözlöte.

Tíz perc szünet következett ezután. A gyűlés megnyitásával *Gelléri* Mór bejelenti, hogy *Kossuth* Ferencz, az országos iparos gyűlés elnökének nevére, üdvözlő táviratot küldött, melynek szövege következő:

Szívvel üdvözlöm az ország egybegyűlt iparosait. Számítok hazafiasságra és családapai belátásra, hogy egyesült erővel követelik az önálló vámterület felállítását s

Magyarország kereskedelmi politikájának függetlenítését, a mi nélkül nincs megélhetés, nincs jövő.

Kossuth Ferencz.

Nagy éljenzéssel fogadták az üdvözlést.

Elfogadott javaslatok.

Ezután áttértek a napirend további tárgyalására.

Kreutzer Balázs (Szolnok) az iparoktatásról, Horváth János dr. az ipari szövetkezetek ügyéről, az adóreformról, az iparosok választói jogáról terjesztett be javaslatokat, melyeket egyhangulag elfogadták. Ugyancsak elfogadták még a közszállításokról szóló javaslatot Kreutzer Balázs, a munkaközvetítésről és az iparosok nyugdíjügyéről Edvi Illés László referálása alapján, Madary Gábor az iparos érdekek hatályosabb képviseléséről, Putnoki Antal ipartest. elnök (Miskolc) a tisztességtelen verseny megállításáról terjesztett be javaslatot, melyhez Abonyi Emil min. tanácsos is hozzászólt. Valamennyit elfogadták.

A betegségélyzési ügy reformja.

Tóth Kálmán ipartestületi elnök (Debrecen) a betegségélyzési ügy reformjáról nagy tetszés mellett terjesztette be határozati javaslatát, melyben a betegségélyzési pénztárak visszaéléseinek megszüntetésére ajánl radikális orvoslást. Behatóan tárgyalja javaslatát nagy figyelem mellett.

Hauser György ipartestületi elnök (Győr) társelődő fejtette ki ezután a betegségélyzés reformjára vonatkozó pótvajaslatait nagy helyeslés mellett.

Abonyi Emil min. tanácsos szót szakasztva a tárgyról. Felvilágosítja az iparosokat az ügy mai állásáról és biztosítja őket, hogy a miniszteriumban foglalkoznak a reform mielőbbi megvalósításával, minden jogos kívánság kielégítésre találand (Nagy éljenzés.)

Thék Endre elnök az ülést pár szóval déli 1 órakor berkeszti, folytatását holnap d. e. 9 órára állapítja meg.

A város díszbédje.

Evek hosszú sora óta nem láttunk olyan népes bankettet, amelynek befogadására a Fekete Sás nagy terme az összes melléktermekkel együtt is szűkösk bizonyult volna.

A főasztalnál Abonyi Emil miniszteri tanácsos, Rimler Károly polgármester, Ritók Zsigmond kir. táblai elnök, Thék Endre, dr. Barabás Béla, Huzella Gyula, Nagy Ferencz törvényszéki elnök, Gelléri Mór, Szávay Gyula, Kulinyi Zsigmond, Gerő Armin, Mezey Mihály, kir. közjegyző, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, Reisman Mór, Kószeghy József fő mérnök, dr. Dési Géza, dr. Horváth János, dr. Soltész Adolf, Deil Jenő, stb. foglaltak helyet.

A Hymnus hangja mellett vette kezdetét a társasbéd. A vendégek állva hallgatták és énekeltek a magyar imádságot.

Az első toaszt a harmadik fogás után hangzott fel. Thék Endre felségét a királyt életette, kihez a magyar iparosság lojalitással ragaszkodik.

Gelléri Mór a miniszter képviselőjét Abonyi Emil miniszteri tanácsost életette, aki legkittünbb tanácsadója lesz az óhajoknak. (Eljenzés.)

Rimler Károly polgármester a házigazdai tisztet teljesítő város nevében üdvözlö a vendégeket. Szép szavakban jellemzi azt a nagy hivatást, mely Magyarországon az iparos osztályra vár és nagy lelkesedés közben Nagyváradi kedves vendégeit köszönti. (Eljenzés.)

Deil Jenő, a kassai kereskedelmi és iparkamara titkára Nagyváradi múlt és jelen fontosságát méltatta szép beszédében. Biharország hatalmas művelt metropolisába örömmel jöttek az iparosok. Nagyváradi város közönségét életti.

Dr. Horváth János Gelléri Mórt, az orsz. ipar egyesület igazgatóját, a tegnapi színelőadás

után mint költőt is életti. Abonyi Emil miniszteri osztálytanácsos az iparosok mintaképét Thék Endrét köszönti fel.

Thék Endre az iparos kongresszus díszelődőit, Abonyi Emil, Rimler Károly és dr. Barabás Bétát életti. Huzella Gyula leikes beszédében Thék Endrét, az iparosok legméltóbb vezérét és ideálját üdvözlö és életti. — Edvi Illés László Bertsey Györgyöt köszöntötte.

Dr. Barabás Béla poharát arra emeli, hogy az iparosok mostani kongresszusának tanácskozását teljes siker koronázza. Ebben a sikerben pedig erős a bizodalma, ha a magyar iparos nem várja többé a sütt galambot és a mennyei mannat, hanem a munkához lát és elszánással tüzi ki szent céljait, hogy akaratának érvényét szeresse. (Leikes éljenzés.)

Ezután több leikes pohárköszöntő hangzott még el.

A banketten Hamza Miska jeles gárdája szolgáltatta a zenét.

A kongresszus elnöksége Láng Lajos kereskedelmi minisztert és gr. Zichy Jenőt táviratilag üdvözlötte.

A harmadik nap.

Tegnap, hétfőn, a tárgyalások harmadik napján szintén megtelt a Csarnok nagyterme a tanácskozásra összesereglett iparosokkal.

Thék Endre elnököt s résztvettek a tárgyalásokban Abonyi Emil miniszteri tanácsos és dr. Barabás Béla Nagyváradi város országgyűlési képviselője.

A tanácskozások fél tíz órakor kezdődtek.

A munkás szakegyetek ellenőrzése.

A munkás szakegyetek ellenőrzéséről terjesztette be Bertsey György indítványát Óváry Lajos (Nagyváradi.) Az indítvány a következő:

Mondja ki a nagygyűlés, hogy a kormányhatóságok által engedélyezett ipari segéd munkás szakegyetek működése az alapszabályokban meghatározott módon a közigazgatási hatóságok által folytonosan ellenőriztessék; kéressék fel a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, ez irányban a sürgős intézkedés megtételére.

Óváry Lajos a régi időkre mutat, mikor más alapon mozdították elő az ipari ifjuság művelődését. Helyteleníti, hogy az iparos ifjak gyakori színelőadásokat tartanak. Ezáltal elhanyagolják az iparukat. A szakegyetek a szociális munkásként szolgálják a segéd munkaadóknak.

Thék Endre elnök helyteleníti az indoklást. Az ifjusági előadásoknak sokat lehet köszönni, mert a szívet és lelket nemesíti.

Gelléri Mór javaslatára megbizta a gyűlés a központot, hogy az iparos ifjusági egyesületek modern szervezésével foglalkozzák.

A megrendelések gyűjtéséről.

Szontágh Jenő (Szolnok) terjesztette elő 7 pontból álló javaslatát, a melylyel a megrendelések gyűjtésének szigorú szabályozását, illetve eltiltását javasolja.

Tóth Kálmán (Debrecen) néhány igen helyes módosítást ajánlott s a javaslatot ezekkel a módosításokkal fogadták el.

A vasárnapi munkaszünet.

Soltész Adolf (Budapest) minden indokolás nélkül a következő indítványt terjesztette elő.

Mint hogy az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. törvénycik és az annak végrehajtása ügyében kibocsátott rendeletek egyrészt elég szabadelvében igyekeznek összeegyeztetni az egyes iparágak s a fogyasztó közönség érdekeit a kötelező munkaszünetet parancsoló érdekekkel; másrészt ez utóbbi érdekeket a törvény és utóbbi érdekeket a törvény és rendeletek máris oly

szerény mérvben elégitik ki, hogy e részben további megszorítások a törvény célzatának meg-hiusulása nélkül alig volnának lehetségesek:

ennélfogva az országos ipartestületi gyűlés kívánatosnak tartja, hogy olyan újabb rendeletek, amelyek a törvény intézkedései alól kivételeket statuálnak, ne bocsáttassanak ki.

Az indítványt elfogadták.

A munkabérelőleg.

Tóth Kálmán (Debrecen) terjesztette elő Csorna Lajos (Budapest) következő indítványát:

Mondja ki a VI. ipartestületi országos gyűlés hogy: «A munkaadó alkalmazottjának csak a munkakönyv átvétele mellett és a munkába lépés után oly összeg erejéig adhat munkabérelőleget, mely összeg a két heti munkabérnek megfelel s amely összeg a felmondási idő alatt ledolgozható.

Az ezen felül adott munkabérelőleget a békéltető-bizottság a munkaadó részére meg nem ítéli, annak megfizetésére vagy ledolgozására az alkalmazottat nem kötelezi s ily célból a munkakönyv visszatartását meg nem engedi.»

A VI. országos ipartestületi gyűlés megbizta a végrehajtó-bizottságot, a határozati javaslat mielőbbi benyújtásával.

Elfogadták.

Az iparoktatással való kereskedés tárgyában Kommerell Gyula (B-Gyarmati) beadott indítványt levették a napirendről.

A kamarai választások.

A kamarai választások beosztása tárgyában Bertsey György által beadott indítványt ifj. Moskovits Mór terjesztette elő. Szerinte az adók összege után csoportosított iparosokból akarják a kamarai tagokat választani. Ez a kamara érdeke ellen is volna. Igazságtalan is, mert az érdekcsoportok szolgáltatásban állókat vinnék be a kamarákba. Pedig azokat kell oda beválasztani, akik érdeklődnek a közügyek iránt. Rámutat a külföldi kamarák szervezetére. A mostani tervezet Ausztria utánzása lenne.

Tetszéssel fogadott beszéde után a következő indítványt terjesztette elő:

«Mondja ki az országos nagygyűlés, hogy 1868. évi VI. t.-cz. §-ának módosítására vonatkozólag a kereskedelmi- és iparkamarák titkári értekezletén szövegezett, elfogadás végett a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz beterjesztett rendeltetvezetnek a kamarák újjalakítása- és választására javaslatba hozott csoportrendszert sem igazságosnak, sem méltányosnak nem találja, annak törvényre emelése ellen tiltakozik, azt a kövölközendő törvény regiztója alkalmával figyelmen kívül hagyatni kéri.»

Eljenzéssel elfogadták.

A katonai fegyvergyakorlatok idejére vonatkozóan dr. Soltész Adolf (Budapest) előterjesztésére kimondta az országos gyűlés, hogy kívánatosnak tartja a katonai fegyvergyakorlatok idejének olyan beosztását, amely lehetségesé teszi, hogy az iparosok és segéd munkásaik iparáguk fővádjában ne hivassanak be.

Védekezés a rossz fizetők ellen.

Csorna Lajos (Budapest) minden indokolás nélkül előterjesztette a rossz fizetők ellen beadott indítványát.

Dr. Barabás Béla szólott az indítványhoz. Azt kívánja, hogy peres esetekben az illető iparos lakhelyén perelhessenek. Ez méltányos. De az ipartestületek ügyészei kötelességen behajthatják az iparosok kövölköztéseit.

Az éljenzéssel fogadott módosításait együtt kiadták a javaslatot központnak.

A nősabók sérelmére vonatkozó javaslatot Stoll Nándor (Budapest) terjesztette be. Höffer Mihály (Budapest) módosításával fogadták el.

A segédek és inasoknak munkaadók szerinti való kimutatási kötelessége ellen beadott javaslatot elfogadták.

Az özevgyi jogon való ipargyakorlásról
Soltész Adolf terjesztette elő a következő javaslatot:

Mivel az 1902. évi márczius hó 14-én kelt kereskedelmi miniszteri rendelet, amely az özevgyi jogon való iparüzés jogának az özevgyiség megszüntével való fennmaradását kimondja, az ipartörvény szellemével ellentétes és a képesített iparosok kárára visszaéléseket tesz lehetővé; az országos gyűlés felkéri a miniszter urat a rendelet visszavonására.

Abonyi Emil min. tanácsos kijelenti, hogy most tárgyalnak s megakarják szüntetni a rendelet hatályát. A törvény körülben csak jogról szól.

Deil Jenő: Magyarzatokkal kiforgatták a törvényt. Rámutat, hogy a vegyes kereskedő mindent árulhat.

Abonyi Emil rámutat, hogy a kamarák véleménye alapján működtek a vegyes kereskedést.

Tóth Kálmán (Debreczen) kifogásolja, hogy egy rendelet szerint a mérsáros henteséget is folytathasson, míg a hentesnek tilos a mérsárosság.

Az előterjesztéseket elfogadták.

Kapus Gyula (Losonc) az iparigazolványok é engedélyek kiadásának jogát az ipartestületre akarja bízni. — Majd köszönetet mondott a miniszter kiküldöttének és a kongresszus vezetőségének.

Tóth Kálmán (Debreczen) kéri, hogy a lenyképész, fogtechnikus, vendéglős és nyomdász iparosok a képesítéshez kötéssel iránt tegyenek lépéseket.

Ipari bizottság a parlamentben.

Barabás Béla dr. szólalt fel ezután. Sok bizottsága van a képviselőháznak, csak ipari bizottság nincs. Ez iránt írjon fel a kongresszus a miniszterhez, ő a saját körében megteszi a szükséges lépéseket.

Tapszal fogadták az indítványt s a szertint járnak el.

*

Ezután megalakították a hazai ipartestületek orsz. központi bizottságát s intézkedtek a hozott határozatok végrehajtása iránt.

A jövő kongresszus helye.

A 3 év múlva megtartandó orsz. kongresszus helyének megállapítás hosszas vitát keltett.

Gelléri Mór azt kívánta, hogy majd a központi tüzze ki a jövő kongresszus helyét.

Dr. Reiszner Lajos (Szabadka) a város és az ipartestület nevében meghívja Szabadkára az iparosokat.

Tóth Kálmán (Debreczen) a debreczeni ipartestület nevében hívta meg az iparosokat.

Talos Pál kifogásolja, hogy 15 évig nem tett semmit az országos ipartestület, amire ék-telen larma keletkezett s az elnök megvonta Talostól a szót.

Abonyi Emil min. kiküldött teljes elismerését nyilvánítja a kongresszus vezetőségének, kik óriási munkát végeztek.

Thék Endre viszont Abonyinak mond köszönetet.

Barabás Béla az ipar és az iparosság szempontjából ajánlja, hogy Szabadka meghívását fogadják el.

A többség kimondotta, hogy 3 év múlva Szabadkán tartják meg a kongresszust.

Az elnök zá. óbeszéde.

Thék Endre elnök ezután indítványozta, hogy a kongresszus jegyzőkönyvében fejezze ki hálás köszönetét a miniszteri tanácsosnak, a nagyváradi ipartestületnek és különösen **Bertsey György** elnöknek, a ker. Csarnok elnökségének, a megjelenteknek, kik a nehéz feladatot hazafias kitartással oldották meg. Ott-hon világosítsák fel küldöiket; fokozzák a munkásságot s ennek eredménye 3 év múlva mindnyájunknál örveudetes legyen. (Eljenzés.)

Abonyi Emil el van telve a legjobb érzel-mekkel az iparosok iránt. Referálni fog hűsége-sen a miniszternek a magas színvonalon állott kongresszusról, amelyből sokat tanult.

Adjon Isten erőt, hogy az elhangzottak teljesüljenek. (Eljenzés. Taps.)

Madary Gábor (Budapest) lelkes, szép beszédben méltatta az elnök: **Thék Endre** érdemeit. Osziante hálás köszönetet mondott neki s éltette. — Köszönetet mondott még az al-el-nöknek, jegyzőknek, előadóknak és a hazafias sajtónak. (Hosszas éljenzés.)

Ezzel a 3 napos tanácskozás háromnegyed 12 órakor a Szózat éneklésével véget ért.

Bucslakoma a Zöldfában.

A kongresszus bezárása után a Zöldfa-szálloda nagy termében gyűltek össze a kongresszus tagjai, mintegy négyszázan.

A főszólt **Beöthy László** főispán, **Abonyi Lajos** min. tanácsos, dr. **Barabás Béla** orsz. képviselő, **Rimlér Károly** polgármester, **Thék Endre**, **Gelléri Mór**, **Huzella Gyula**, dr. **Hoványi Géza**, **Hlatky Endre**, **Gerő Armin**, **Stark Gyula**, a kamarai titkárok foglalták el. stb.

A 3 ik fogásnál **Beöthy László** főispán állott fel s meleg, loyális poharköszöntőben ő Felségét éltette. A tósztot állva hallgatták végig.

Thék Endre szépen emlékezett meg Nagy-váradról s **Beöthy** főispánt köszöntötte fel.

Huzella Gyula a kongresszus működését méltatva, elismeréssel emlékezik meg **Abonyi** miniszteri tanácsos életéről.

Dr. Sarkadi Lajos a régi időről emléke-zik, mikor **Thék** mint szegény iparos, a mai Bémertéren készített egy portált s az ma is meg van. Azóta saját szorgalmából emelkedett a legszebb polczra. Mint a magyar iparos min-taképet élteti **Thék Endrét**.

Bertsey György mint II. házigazda, a nagy-váradi ipartestület nevében üdvözli a vendé-geket. Maradandó becsü volt a kongresszus, a melynek a legszebb eredményt jósol. Isten áldja meg a vendégeket.

Deil Jenő virágos beszédben a hazát él-tette.

Szavay Gyula mint kis Dávid ékkövet röpit parittyájából a nagy Góliátra, **Barabás Bélára**. Őt élteti.

Beöthy László megköszöni a diszelnökséget s ő is tolmácsa az általános elismerésnek, mely mindnyájukat követi szerte az országban. Ősi álom, hogy Magyarország az ipar terén is nagy legyen. **Széchényi** mondá, Magyarország nem volt, hanem lesz. Folytonos munkát szenteljenek az iparügynek. Ezen dolgoznak, de e mellett beléptek a közéletbe. Együtt munkálkodjanak, hogy megmutassák, miként kell az egységes Magyarországot megteremteni. **Abonyi** min. tan. barátja teljes odaadással gondoskodik az iparról. Áldást kér munkájukra s kedves emléket vigye-nek magukkal.

Dr. Barabás Béla hosszas éljenzés után szól. Az utolsó órában, mikor az apostolok oszlása következik. Elvisznek egy emléket, de köteleességet is, hogy gondoljanak e napokra. Magyarország nem volt, hanem lesz — ez a jelszó már lejárt, mert **Széchényi** azt a nem-zedéket hitte, hogy ténynyé varázsolja. Még mi idegen gyarmat vagyunk. (Perczekig tartó taps.) Adja az Isten megérni Magyarország önálló-ságát. Akkor tapsoljunk és imádkozunk s mor-djuk: Magyarország él s élni fog a világ végéig! (Taps.)

Dr. Dési Géza hosszan, szépen beszélt. Szükségesnek tartja a küzdést, törekvést, mert másként ernyedés áll be. Mindennek meleg szeretet kell. Tápláljuk a magyar ipart szere-

tettel, odaadással, szívvél-lélekkel. Élteti **Gel-léri Mór**.

Bertsey György, **Deil Jenő**, **Jankovics János** és **Madary Gábor** mondtak még tósz-tokat s a lakoma véget ért.

*

A vendégek egy része tegnap délután, míg a többiek az éjjel elutaztak Nagyváradról.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 20.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után az összeférhetlenségi és bíráló bizottsá-gokba beválasztott jelenlevő tagok letették az esküt. Nehány kisebb irományok előterjesztése után a napirend következt, **Rátkay** indítvá-nyának folytatólagos tárgyalása.

Babó Mihály: Attérven a kvótára, azt ala-kilng és lényegileg is kifogásolja. Ellene van a törvéaybe cikkelyezésnek. A királyi döntésnek érdeméről röviden nyilatkozik. Maga a kvóta-bizottság kijelentette, hogy ez az arány nem áll arányban a nemzet teherviselésével. Hivatkozik **Horánszkyra**, aki elítélte a kvóta emelését, hi-vatkozik **Láng Lajosra**, aki 1880 ban megjelent egyik munkájában igazat ad **Horánszky**nak és azt mondja, hogy a kvótának királyi döntéssel való megállapítása az országnak kárára áll. Es különös, hogy amint tényleg működő államfér-fiek lesznek politikusaink, egyszerre megváltoz-nak. Nem tudja, hogy a bécsi levegő okozza ezt, vagy ott adnak nekik valami bájitalt. Szom-oru dolog ez és kétségbeejtő a jövőre. (Ugy van! a szélsőbalon). Maga a pénzügyi bizottság is tudta, hogy olyan javaslattal áll szemben, melyet elfogadásra ajánlani nem mert. Az or-szágot jogtalanul és igazságtalanul terheli meg a kormány. A mezőgazdaság soha olyan vál-ságos helyzetben nem volt, mint ma, olyan mint ez a ház, látszólag szép, fejlődő, de ha apróra megfigyeljük, láthatjuk, hogy tele hibá-val. (Ugy van! a baloldalon). Nem veheti tudom-ásul a felsoroltak alapján azt a döntést, mely törvénytelen és igazságtalan. Ősmereti a régi kvótabizottság jelentését, amelyet **Szell Kálmán** is aláírt (Halljuk! Halljuk!)

Rákosi: Az a régi **Szell Kálmán** volt!

Kubik Béla: Egy kutya!

Babó: Akkor maga **Szell Kálmán**, mint a bizottság elnöke ellenezte a kvóta felemelését, melyre «semmi szükség nincs.» Es ma mégis el akarja fogadtatni a kvótaemelését. Nem veszi tudomásul a királyi döntést. (Helyesítés a szélső-balon.)

Molnár Józsiás: Felsorolja azokat az ag-gasztó jelenségeket, amelyeket nap-nap után tapasztalunk az országban: rossz mezőgazdasági viszonyok, keresethiány, kivándorlás. Mindezek nem mutatnak haladást. A kvótát nem fogadja el. (Helyesítés balról.)

Szell a kvótáról.

Szell Kálmán (Halljuk! Halljuk!): Ennél a vitánál szerinte nem a kvóta kérdés bírálendő, hanem, hogy megtartatott-e minden törvényes dolog annak megállapítása körül. A felhangzott vádak nem fogadhatja el. A két kvóta-bizott-ság egymással megegyezett, előterjesztette ezt a két kormánynak, ezek kiadták a pénzügyi bi-zottságnak. A mi pénzügyi bizottságunk jelen-tést tett erről. Ő december 12-én le is vétette a napirendről. Most nem tárgyalhatta az igaz, de miért? Azért, mert odaát a Reichsrathban kereken kimondották, hogy azt tárgyalni egy-általán nem akarja és a napirendről leveszi, ezért természetesen előállt az az eset, hogy azt a királyi döntés állapítsa meg. (Zaj a szélső-balon. Kiáltások: nem áll!)

Rákosi: Meglapult a miniszterelnök!

Jékey Zsigmond: Helytelen logika!

Szél: Ez az alap. Már most azt is mondták, hogy törvényjavaslat alakjában kellett volna a kvóta döntésnek bekövetkeznie. Ezt a nézetet nem osztja, mert a kvótának a király által való eldöntése az 1867. t.-cz. által van meghatározva.

Nem fogadja el azt az állítást, mintha ő osztrák politikát követne, ennek kimondására erősebb bizonyítékok kellenének. Kéri Rátkay indítványának elvetését. (Helyeslés a jobb-oldalon).

Apponyi: Felteszi a kérdést: Elfogadják-e Rátkay indítványát igen vagy nem? Akik elfogadják, álljanak fel. (A függetlenségi és 48-as párt feláll, a többi pártok ülve maradnak.)

Határozatilag kimondja, hogy a képviselőház Rátkay javaslatát elvetette és így a királyi leiratót tudomásul veszi. (Helyeslés a jobb-oldalon. Felkiáltások a szélsőbalon: Hát akkor miért tárgyaltuk?)

Ismét két heti vakáció.

Szél Kélmán miniszterelnök: Bejelenti, hogy holnap kiadják a bizottságoknak a munkákat, egyszersint a pénzügyminiszter befogja terjeszteni a költségvetést, amelyet a pénzügyi bizottsághoz kér utasítani. Mintán pedig a bizottságoknak igen sok munkájuk lesz, indítványozza, hogy a Ház e héten és a jövő héten ne tartson érdemleges ülést. (Zaj a szélsőbalon). Azonban felhatalmaztatik az elnök, hogy esetről-esetre, talán minden másodnapra ülést hívjon össze a bizottsági jelentések beterjesztésére (Helyeslés a jobbon).

Apponyi ajánlja, hogy a képviselőház szerdán délelőtt 10 órakor ülést tartson.

A Ház elfogadja.

Elnök: Ot percze felfüggeszti az ülést. Utána interpellációk következnek.

Szünet után első sorban **Visontay Soma** interpellál a vitás tengerszem ügyében.

Tekintélyes akta s könyvsomó tornyosul az interpelláló előtt, sejtetve már ezzel is, hogy nagy apparátussal dolgozott a kérdés tisztázása érdekében.

Hosszabb és beható indokolás után kilenc kérdést terjesztett **Visontay Soma** a kormány elé.

Ugyancsak mára maradt **Lovász** interpellációja is, melyben a kereskedelmi minisztert interpellálta meg, hogy a bécsi „Neue Freie Presse” hogyan közölhette előbb a tarifautételeket, mint a magyar lapok?

UJDONSAGOK.

A Tiszántul naptára.

Uj évfolyamunk felé közeledvén, olyan újítást kívánunk behozni lapunknál, a mely bizonyonyal összes olvasóink meglegedésével fog találkozni.

A fővárosi nagy lapok példái követve, a Tiszántul is naptárt ad újévi ajándékkul olvasói kezébe.

Nagy alakú, gazdag tartalmú naptár lesz ez, mely vetekedni fog tartalom és kiállítás dolgában a fővárosi naptárakkal.

A Tiszántul Naptára

tartalmazni fogja az elmúlt évben elhunyt jelesseink arcképét és életrajzát. Felvonul előttünk ez a veszteségeiben oly nagy év, csoportosítva egy-egy kidőlt hatalmas emberünk, egy-egy nagy férfi életrajza körül.

A Tiszántul Naptára

gazdag szépirodalmi tartalommal is fog megjelenni. Lapunk belső és külső dolgozóitársain

kívül fővárosi írók is vesznek részt a naptárnak minél magasabb színvonalra emelésében. Ezenkívül

A Tiszántul Naptára

egy igen hasznos, ügyvédek, kereskedők, lelkészek, tanítók, jegyzők s általában minden, a közéletben szereplő egyén részére nélkülözhetlen részt fog tartalmazni:

Biharmegye és Nagyvárad város czimtarát.

Ezt a részt igyekszünk minél gazdagabbá, minél teljesebbé tenni. Épp azért ez úton is felkérjük az összes, Nagyváradon és Bihar-megyében létező egyházi és világi, katonai és polgári, állami és községi hatóságokat, egyesületeket és olvasóköroket: *szíveskedjenek tisztikaruk, illetve hivatalnokaik teljes névsorát* hozzánk e hó végeig *beküldeni*, hogy naptárunkban teljes és pontos névsort közöljünk.

A Tiszántul naptarát

lapunk minden előfizetője ingyen kapja; a ki nov. 1-től a „Tiszántul”-ra előfizet $\frac{1}{4}$ évre mint új előfizető is *igényt tarthat karácsonykor a díszes naptárra*. A „Tiszántul” előfizetési ára lapunk homlokán olvasható.

A Tiszántul A Tiszántul

kiadóhivatala.

szerkesztősége.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Okt. 26. Szigligeti-társaság ünnepélye: d. e. 11 órakor felolvasó ülés a Kereskedelmi Csarnokban; déli 1 órakor díszelőadás a Fekete Sasban; este fél 8-kor díszelőadás a Szigligeti színházban.

* **Szent Orsolya ünnepe.** Ma, kedden, nagy ünnepe van az Orsolya-zárdának, védőszentjének, **Szent Orsolya** vértanúnak emléknapiját tartja a kath. egyház. Ez alkalmából a zárda templomában délelőtt fél 10 órakor dr. **Lindenberger János** theologiai tanár szent beszédet tart és **Vinkler József** v. püspök nagyprépost nagy segédlettel szent misét mond.

* **Egyházi kinevezések.** A király a váci székeskáptalanban a megüresedő utolsó messterkanokságot **Rózsahegy** Gyula tiszteletbeli kanonok és egyházmegyei könyvtárigazgatónak adományozta, **Vághegy** Agoston majsai esperesplébánost ugyanazon székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává kinevezte.

* **A Szigligeti társaság jubileuma.** A Szigligeti társaság 10 éves fennállásának megünnepelese alkalmával tartandó ünnepélyek sorozatában 1902. évi október hó 26-ik napján déli 1 órakor a Fekete sas szálló termében társas ebédet rendez a bizottság, e társaságban hölgyek is vesznek részt. Egy teríték ára 5 korona lesz. Jegyek válthatók a rendező bizottság elnöke Dr. Hoványi Géza — jegyzője Dr. Adorján Armin és Mezey Mihály kir. közjegyző uraknál. A rendező bizottság ezúton is felkéri a résztvenni szándékozókat arra, hogy lehetőleg e hó 25 napján déli 12 óráig jelentkezni szíveskedjenek.

* **Ongyilkos csavargó.** Szombaton este 10 óra tájt nagy csődület támadt a Fábán Lajos és Zöldfa-utca sarkán lévő **Weisz Bernát**-féle fűszerkereskedés előtt. A csoportosulásra az adott okot, hogy egy **Bónis Piroška** nevű csavargónő a torkát késsel elvágta. Az öngyilkos nő **Edelmann** dr. részésetette az első sárgylyben, majd a kórházba szállították. Sérülése könnyű s így rövid idő múlva felépül.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** **Beöthy** László főispán f. hó 23-án délután fél 4 órára rendkívüli városi közgyűlést hív egybe. A gyűlés egyedüli tárgya: *a villanyvilágítási telep* elhelyezése iránti végleges határozat hozatala lesz. Tegnap délután a kiküldött bizottság újból megnezte az összes eddig kijelölt telkeket s a szerzett meggyőződésük szerint előterjesztést fognak tenni a rendkívüli közgyűlés előtt.

* **Szabad előadás a gyorsírásról.** Vasárnap este 7 órakor a kereskedelmi és iparkamara üléstermében érdekes előadást tartott a gyorsírás művészetéről **Forrai Soma** fővárosi jeles gyorsíró, ki az iparos kongresszus alkalmából időzött Nagyváradon. Kár, hogy az előadáson csak néhány közönség jelent meg, alig husz-harminczan. Forrai előadásában felölelte a gyorsírás történetét, fejlesztését s élénk vonásokkal ecsetelte annak fontosságát a művelődésre. Végül buzdította e tudomány-ág nagyváradai művelőit további kitartás és szorgalomra. Forrainak szép és tartalmas előadását a nagyváradai Gabelsberger—Markovits gyorsíró egyesület nevében **Várad** Odón dr. és **Kriпка** Henrik alelnök köszönték meg. Előadás után a gyorsírók a Fekete Sas alsó éttermében gyűltek össze Forrai tiszteletére.

* **A váci siket-néma intézet jubileuma.** A siketnémák országos intézetének új épületét vasárnap avatták fel Vácson **Wlassics Gyula** közzokt. miniszter jelenlétében. Reggel 9 órakor Csáky gróf váci püspök ünnepi misét mondott a székesegyházban. A felavatási ünnepély a nemzeti dal eléneklésével kezdődött. **Borbély** intézeti igazgató üdvözlő beszédet mondott, a melyre **Wlassics** hosszabb szép beszédben válaszolt, mely után felhangzott a **Himnusz**. Majd leleplezték a felségének az udvaron emelt mellszobrát. Dálben nagyszabású díszelőadás volt.

* **Belényesi hírek Gombamérgezés.** Pénteken délután egy oláh asszony gombával végig házalta Belényes összes uri házait. Több helyen vettek is. Azonban a gomba nagy része mérges volt. Azon nap éjjel több megbetegedés történt. Így többek között **Ehrlich Mór** éjjel valósággal dühöngeni kezdett a mérgeg hatásától. — **Ongyilkosság.** Szombaton reggel **Neumann** Abraham 55 éves cipész felakasztotta magát. Anyagi viszonyai és családi szerencsétlenség kergette a halálba. — **Szüret.** Belényesen tegnap kezdtek a szüretet. A bor mennyiségileg elég jó, minőségét tekintve azonban nagyon rossznak ígérkezik.

* **Az iparos vendégek látogatásai.** A VI országos iparos kongresszus alkalmából városunkban időző idegen iparosok közül mintegy hatvan **Kreutzer** Balázs szolnoki ipartestületi elnök vezetése alatt szombaton este az iparkolába látogattak el. A megjelent vendégek nagy figyelemmel hallgatták végig az előadásokat, majd gazdag felszereléseit tekintették meg. Végül alagsorlegobb dícséret hangján emlékeztek meg az iskola minta vezetéséről, pártatlan gazdag felszereléséről **Szűts** Izsó igazgató előtt: — Mindhárom napon igen sokan látogattak el a **Katholikus legnyegyetbe** a vendég iparosok közül, kiket nagyon meglepett az egyet csinos berendezése, felszerelése, s a tapasztalt rend, s tisztaság. Megtekintették továbbá a nagyobb ipartelepeket is.

* **Az egri hősök emlékezete.** Egerből táviratozzák: Vasárnap volt 350 éve, hogy **Dobó** a törököket elfűzte Eger vára alól. A város kegyelettel ülte meg az évfordulót. A város házában **Jankovics** polgármester elnök nyitotta meg a díszközgyűlést. **Rátkay** Géza felolvasta **Gárdonyi** munkáját a mai nap történelmi eseményéről. Azután a közönség, egyletek és iskolák a várba vonultak **Dobó** emléke elé. Ott szavazatok és énekek előadása után **Macskai** Valér ciszterciata főgymnáziumi tanár nagyhatású ünnepi beszédet mondott. A magasztos ünnepet a Szózat eléneklésével fejezték be. —

Az Eger határában talált honfoglaló ősök csontjait is ma tették kőkoporsóba s Dobó emléke mellé helyezték. A város, a megye, az iskola és egyesület megkoszorúzták Dobó emléket. Az ünnepen a közöshadseregbeli és a honvédtisztek teljes számban megjelentek.

* **Templomünnep.** Boldogemlékü főpásztorunk bőkezűségét hirdető *csorvási* róm. kath. templom felszentelésének vasárnap volt második évfordulója. Ez alkalomból a csinos kis templomban ünnepélyes szent misét mondott *Kozma* Gusztáv lelkész segédlettel s *Barabás* György csabai káplán pedig szentbeszédet tartott a nagy számban egybegyűlt hívekhez. Délben a vendégszerető plébános házában barátságos lakoma volt, melyen több szép pohárköszöntő hangzott el.

* **Aradváros milliós öröksége.** A gráci bíró tegnap átiratilag értesítette az aradi polgármestert, hogy intézkedjék az örökség ügyében és felkéri, hogy nyilatkozzék az iránt, hogy hajlandó-e Arad városa a Weitzer-féle hagyatékot a vele kapcsolatos összes jogokkal és kötelezettségekkel átvenni. Az aradi polgármester megfogja irni a gráci bíróságnak, hogy Arad nagyon is hajlandó minél előbb átvenni a milliós örökséget.

* **Szűts István temetése.** Tegnap délelőtt temették el a jó öreg Szűts Pista bácsit, ki fiatal korában hősiessé végig küzdötte a szabadságharcot, majd a város szolgálatába állott s évtizedeket töltött el a városnál, mint levéltárnok. Temetésén óriási közönség jelent meg. Ott voltak a város s a IV. honvédgyalog-ezred teljes tisztkara, a 48-as honvédek, a katolikus kör számos tagja stb. A szertartást *Dencs* János ez. kanonok végezte segédlettel. A gyászszókból a *Premonstreiek* templomába vonult a menet, hol requiemet mondtak az elhunyt lelki-üdvéért. Majd az olaszii nagytemetőben átadták a hült tetemet az anyaföldnek. A koporsót teljesen elborította a koszorúk tömege. Az elhunyt gyászborult özvegye a szertartás alatt a fájdalomtól oly rosszul lett, hogy be kellett vezetni a szobába a koporsó mellől.

* **Tömeges lopás.** Mult számunkban már jó akaratlanul figyelmeztettük a rendőrséget a városunkban öröklődő állapotra, hogy mily nagyszámban vannak újabban Nagyváradon tolvajok, s így nem mulik el nap, hogy innen, vagy onnan ne loptak volna el valamit. Ismételtén kérjük a rendőrséget a razzikák szigorúbb végrehajtására a lakosság vagyonszüksége érdekében. Újabban a következő lopások történtek: *Virág* Gábor uri inas kárára gazdjának *Moskovits* József drak Nándor-utcán épülő házából 300 koronát érő összes ruháját ellopták szombaton délután bezárt szobából. *A széna utcai imaház* perselyét vasárnap virradóra feltörték, s a benne lévő 10 koronát elvitték. *Pozsonyi* László iparfelügyelő kocsisz *Szabó* Károly panasza szerint *Lukács* György-utcai lakásából, a kocsiszínből valószínűleg a Párizspatak felől behatolt tettesek vasárnap virradóra összes ruhát ellopták. *Szombathelyi* Gusztáv napidíjas Kórház-utca 8. szám alatti lakásából szombat éjjel a konyhából ellopták kávészínü télikabátját. Ime tehát egy egész sorozata a lopásoknak. S kedves olvasó ha megakarod tudni, hogy a rendőrség mit tesz ehajok megállítására, hát tudomásodra hozzuk a mit a rendőri sajtóiroda hivatalos kommunikációjában egész lakonikusan megjegyyez, hogy a rendőrség »nyomoz.« Az egész nyomozásnak eredménye pedig biztosan tudjuk az, a mi minden esetben lenni szokott. Oh mélyen t. rendőrség, ismételtén kérünk nagyobb erélyt és körültekintést.

* **Duhajkodó napszám.** Ugyancsak részeg állapotban dülöngözőt végig vasárnap virradóra a Kert-utcán *Nagy* Imre szegedi illetőségű napszám, kit valószínűleg koresmából dobáltak ki. A részeg ember mindenkinek útját állta s azonkívül a kezében lévő nagy fokossal

szerte hadonászott mindaddig, míg egy kirakatot be nem tört. A duhajkodó részeg napszám most a rendőrség lezárta.

* **Találtatott némi aprópénz** egy zsebken-dőbe bekötve átvehető a rendőrség 4-ik számú szobájában.

Igazságszolgáltatás.

A vén Dou Juan halála.

(Az esküdtbíró ítélete).

Tegnap ítékezett a nagyváradai törvényszék esküdtbírósa *Tóth* Jánosné szenzációs bűnpörében, melyben már egy felmentő ítéletet a Curia megsemmisített, az esküdtek azon nyilatkozata alapján, hogy felmentő verdikijük a feltett kérdések félreértéséből származott.

Tegnap tehát ismét összeült az esküdtbíró-ság, hogy a tőpörődött bihari asszony felett ítéletet mondjon.

Harmadszor ült már tegnap bírái előtt, s most is olyan bűnbánó megadással mondogatta el a bűntény részleteit, melyeket röviden a következőkben foglalhatunk össze: *Tóth* Jánosné második férjével, *Tóth* Jánossal örökös perpatvarban élte öregsége napjait, minek oka különösen *Tóth* János brutális viselkedése s még ennél is inkább az volt; hogy *Tóth* János folytonos szereimi ajánlatokkal üldözte mostoha leányát, aki sehogysem hajtott a vén Dou Juan szavára. Emiatt a mult év őszén keserves szemrehányásokat tett *Tóth* Jánosné erkölcstelenkedő férjének.

A szőharcból verekedés keletkezett a házastársak között, miközben *Tóth*né férjét úgy lágyékon rugta, hogy az ember mozdulatlanul terült el a földön. A megrémült asszony és leánya ekkor azt a tervet eszelték ki a bűneset elpalástolására, hogy az öregot felakasztják s azt híresztelik, hogy *Tóth* János öngyilkos lett.

A tervet végre is hajtották és felkötötték az áldozatot az ajtófélfára. A hulla bonczolásánál és a helyszíni szemlénél azonban az orvosok bűntényt láttak fennforogni és az ügyesség ennek alapján vizsgálatot rendelt el, melynek során kiderült a valóság.

A tegnapi tárgyaláson ismét elmondta *Tóth*né az esetet és sirva bizonyította, hogy védekezés közben s akaratlanul okozta férje halálát, a ki folytonosan üldözte leányát szerelmével s így méltó felháborodásában és védekezés közben nem is tudta hogy mit cselekszik.

Dr. *Várapy* Zsigmond védő beszéde is a fenti körülményeken épült fel, s logikusan bizonyította a bűntény beszámíthatlanságát.

Az esküdt bíró késő délután hozta meg ítéletét, s tekintettel a számos enyhítő körülményre, s hogy védekezés közben okozta *Tóth* Jánosné férje halálát a bűnbánó asszonyt 1 évi fegyházzal büntette.

Az ítéletet az esküdteknek már a mult tárgyaláson megváltoztatott verdikije alapján hozta az esküdt bíró.

Az ítéletben mind az ügyész, mind a vádlott megnyugodott.

Tárkányi zendülés.

A magyar parasztnak a dugott szűz dohány, a titkon főzött kisüstös pálinka nélkülözhetetlen.

Elszenvedi a büntetést, megszurkáltatja magát finánczeval, csendőrrrel, de azért csempészi a dohányt, s főzi a kisüstön a pálinkát.

Sok áldozata volt már az efféle csempészetnek s most egy újabb véres esetről értesít tárkányi tudósítónk.

Tárkányban emberemlékezet óta a törvényesen engedélyezett pálinkafőzőkön kívül sokan titokban kisüstön főztek pálinkát, a mi ugyáltszik csak most jött a pénzügyőröknek a tudomására, miért is vasárnap *Vajna* József, *Tóth* Gusztáv és *Urányi* István pénzügyőrök Tárkányba érkeztek a pálinkafőzés ellenőrzésére. De a la-

kosság, nem tudni milyen uton, előre értesült a finánczok érkezéséről s nagy tömegbe gyűlve botokkal, villákkal felfegyverkezve várták őket s körülfogva, üllegelni kezdték.

Erre harc fejlődött a finánczok és a nép között.

A három pénzügyőr vállalva fegyverét használta, de a megvadult népet ez félemlítette meg s a tömegből *Oláh* János a finánczokra rohant, de ezek szuronyos fegyverükkel úgy összeszurkálták, hogy eszméletlenül terült el a földön. A szerencsétlen áldozaton hat mély szurást ejtettek s most a halálal vívódik.

Az esetről legott értesítették a nagyváradai kir. ügyészséget s ennek megbízásából *Pognár* János belényesi albiró szállt ki a helyszínére, a vizsgálat megejtésére, de *Oláh* Jánost ki nem hallgathatta, mert eszméletét egy pillanatra sem nyerte vissza.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Irtá: *Sienkiewicz* Henrik.

120

A koldusruhám nem vettem ugyan még le, mert féltem a parasztoktól, hanem a kiáltványokat elszórtam, azaz, hogy odaadtam egy *Suhak* nevű nyergesnek, aki ott kódorgott a táborban. A kozákok kéme volt ez az ember és *Chmielnickij*nek vitt híreket. Titokban olyan szemtelen megjegyzéseket irtam a hátsó felökre, hogy a hetman deresre huzatja érettök az olvasni nem tudó *Suhak*ot. Barban azonban majdnem pórul jártam, közel voltam a vízbe-fulláshoz.

— Micsoda? Beszélj el?

— Részeg katonákkal találkoztam és az otromba csöcselék meghallotta, hogy *Helénát* kisasszonynak szólítottam. Akkor már nem vigyáztam annyira a nyelvemre, mert közel voltunk már a jóbarátaimhoz. A katonák pedig így szóltak: Ki lehet ez a furcsa koldus, meg ez a furcsa siheder, akit kisasszonynak szólít? Nézegettek *Helénát*. Szépnek találták, fölylított a szemök. Reárohantak! Én erre a sarokba toltam a szegény leányt, előkaptam a kardomat és —

— Ejnye de furcsa, hát koldus létedre karddal jártál? tamaskodott *Volodyjovski*.

— Hogy karddal jártam? Dehogyan is jártam karddal. Hanem fölkaptam egyet az asztalról, mert ott feküdtek a katonák kardjai. Ez tudniillik egy csapszékben történt. Egy vágással két embert terítettem le. De már a nyakamba akaszkodtak. Megálljatok, kiáltottam, hiszen én nemes ember vagyok! Szerencsére ki-vülről kiáltozás hallatszott. *Slavosevská* asszony jött kíséretével, ötven lovassal, akiket a fia vezetett. Elmondtam a valóságot a derék asszonyságnak, aki könnyekre fakadt, megszánta a szegény leányt, kocsijába ültette és *Barba* vitte. De most kezdődött csak a hadd el hadd.

Slesyonszki azonban félbeszakította.

— Nézzétek csak, milyen piros az ég alja. Már hajnalodnék?

— Ez nem a hajnalpirkadás, hanem tűzfény. *Konstantin* felől világol ide.

— Az ám! És egyre erősebb lesz.

Elkomorultak az arcok, vége lett a tereferésnek.

— *Krsyvos* jön *Polomnából*! Jön az egész seregével!

— Az előrsők följuytották az utjukba eső falukat!

— Megharsantak már a trombiták és kisvártatva odaérkezett az öreg *Sacvilichovski*.

— Urak, az előrsők ellenséget látnak! Menjen mindenki a csapatjához!

Sietve indultak meg a tisztek. A szolgák kioltották a tüzeket, csakhamar sötétségbe borult az egész tábor. Csak *Konstantin* felől piroslott az ég, egyre erősebben, egyre nagyobb területen s e fény mellett elhomályosultak a

csillagok, amelyeket oltogatni kezdett nemsokára a hajnal is.

Csöndesen adták meg a jelt a trombiták: lóra! lóra! A homályban elfolyó tömeg, a sok lovas és gyalogos megindult. Megtörte a csöndet a lovak dobogása, a gyalogosok ütemes lépésének zaja s az ágyuk csörömpölése. Közbe megcsörrentek a puskák és a kardok is, vezénylőszavak hallatszottak. Fenyegető, vészjelző volt ez az éjjeli, homályba vesző hosszú menet, a sok susogó hang, a fegyvercsörgés. Konstantinofelé vonult a sereg és a tűz irányában óvatosan szétterjeszkedett, úgy lopózva előre a sötétben, mint valami óriási sárkány vagy kígyó. A gyönyörű júliusi éjszaka már virradóra hajlott. Rosolovkiban már kukorékolnak a kakasok és vig rikoltásuk végighangzott az egész városon. Egy mértföldnyire volt az út Rosolovki és Konstantinof között s a sereg a felében járhatott, mikor a homályból, az opálos szürkésből előcsillant a hajnal égő aranyszíne s egyre több világot szórt az erdőkre, az országút hosszú fehér szallagára s az árnyból kibontakozó seregbe. Most már megkülönböztethették lovasokat és a gyalogosokat. Hűs reggeli szél kerekedett és vigan, fedrozva lengette fejük fölött a zászlókat.

Elöl mentek a Wiersul tatárai, azután a Poniatovski kozákjai, majd dragonosok, a Wurzel ágyú és a gyalogság, végül a huszárok. Sagloba Skrzetuski mellett lovagolt, de görnyedten ült a nyeregben, látszott rajta, hogy nincs inyére az elkerülhetetlen ütközet. Halakán szölogatta Skrzetuskit, hogy meg ne hallják, amit mond.

— No, mi a bajod?

— A huszárok kezdik a támadást?

— Furesz kérdés. Hogyan kérdezhetsz ilyet vén katonára létedre, legalább is annak vallottad magadat. Hiszen tudnod kellene, hogy a huszárok a csatadöntők, akik várakoznak mindaddig, míg az ellenség végső erejével zudul reánk!

— Tudom, már hogyne tudnám! Csak a bizalom miatt kérdezem.

Hallgattak egy darabig, akkor aztán még halkabban kérdezősködött tovább Sagloba.

— Krsyvonos jön reánk? Az egész seregével?

— Igen.

— Aztán hány embere van?

— A parasztokkal együtt hatvanezer.

— Mi az örög?

(Folyt. köv.)

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: X. asszony. (Premiér.)

Szerda: Párisi élet.

Csütörtök: Szegény Jonathán.

Péntek: X. asszony.

Szombat: Párisi élet.

Vasárnap: délután: Boccaccio, este: Fenn az ernyő, nincsen kas. (Diszjeladás a Szigligeti társaság jubileuma alkalmából.)

Boccaccio. Jól esett a modern sok városi fércz-operett közt végre olyan régi operettet hallani, a melynek zenéje is igen élvezetes, azaz élvezetes volna, ha nem Somogyi polgári bandája ciklandozó véle idegeinket. Az előadás máskor volt jobb is. **Amon Margit** énekében az I. felvonásban alig volt finomság; játéka azonban mindvégig kitűnő volt, végfelé éneke is jobb lett. **Márkus Aranka** (Fiametta) addig ne lépjen fel operettben, míg több rutint nem szerez, mert így darabos játéka elveszi szép éneke hatását. **Ügyesek** voltak Székely Anna, Bilkey Irén, Szathmáry (jó kuplék), Bérczi, Benkő Jolán s a rendező: **Pintér.** Az énekkarból a tenor gorombán karritt, a zenekart pedig legokosabb volna hazaküldeni.

Maeterlinck a Szigligeti-színházban. Sok szó esett mostanában Maeterlincknek, a nagy szimbólista belga írónak legújabb színpadi művéről, a **Monna Vanná-ról**, melylyel sokak szerint Maeterlinck szakított eddigi irányával és az ő sajátos lírája helyett pompás mesével állott elő. A darabnak a külföldi színpadokon zajos sikere volt s nemsokára előadhatja a budapesti nemzeti színház is. Somogyi Károly igazgató tervbevette, hogy a világhírű darab előadási jogát megszerzi s ha azt a magyar közönség akceptálja, a nemzeti színház bemutatója után a lehető legrövidebb idő alatt Nagyváradon is színre hozatja.

X. asszony. Ma, kedden este lesz a premierje a Víg-színház nagysikerű kasszadarabjának, az „X. asszony”-nak. A pompás bohózat, melynek főszerepei P. Szép Olga, H. Novák Irén, Tóth Elek és Krasznay Andor kezeiben vannak, bizonyosan nagy sikert arat a nagyváradai színházban is.

Párisi élet. Szerdán Offenbach-este lesz a színházban. A „Párisi élet” eddig akadályozott reprize. A gyönyörű operettben Amon Margit, Bilkey Irén, Kulinyi Mariska, Márkus Aranka, Pintér Imre, Tóth Elek, Szathmáry, Bérczi és Perényi játszanak.

Szegény Jonathán. A népszerű **Szegény Jonathán**, Milöcker operettje, csütörtökön új szereposztással várja színházba nagyszámú híveit. Márkus Aranka, Amon Margit, Pintér Imre, Kalmár Béla és Perényi József töltik be az operett nagyobb szerepeit.

Érdekes esték. Három énekes darabra s három drámára készülnek a színházban. Az érdekes estéket ígérő hat darab a **Kereszt jében**, **Pogány Gábor**, **A zalamei bíró**, **Katalin**, a **Zsidónó** s a **Gerolsteini nagyhercegnő**. Mind a hat darab legközelebb fog színre kerülni.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 33.

Bérlet 19. sz.

Ma kedden, 1902. október 21-én

X asszony.

Francia vígjáték.

S Z E M E L Y E K:

Bidoulet	— — — —	Bognár J.
Philippe Ardelet	— — — —	Tóth Elek
Folquet	— — — —	Krasznay Andor
Pascal Bernard	— — — —	Deésy Alfréd
A parancsnok	— — — —	Kovács Lajos
A doktor	— — — —	Szathmáry Árpád
Germaine	— — — —	P. Szép Olga
Arsione	— — — —	Benkő Jolán
Jaqueline	— — — —	H. Novák Irén
Margureitte	— — — —	Kulinyi Mariska

HELYEK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Korszék 1 frt 20 kr., Tánlászék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-16l 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, október 22-én

Párisi élet.

Operette.

TAVIRATOK

A reformátusok eltűnt hetvanezer koronája.

Budapest, okt. 20. (Saját tud. táv.) A dunamelléki református egyházkerület délelőtti közgyűlésén Nagy Dezső előadta a halasi egyház ügyeit, melynek megvizsgálására tavaly bizottságot küldtek ki. Konstatálták, hogy az új épület létesítésével kapcsolatban 70.000 korona eltűnt. Koncz miniszteri számvizsgáló 52.000 korona hiányt konstatált. A felelősség megállapítását az egyházmegye a közigazgatási bíróság útján fogja kérni.

Halott rablók Amerikában.

New-York, október 20. (Saj. tud. t.) Indiánia és más számos amerikai város temetőjében 5 év alatt 1200 holttestet fosztottak meg ékszereiktől. A szervezett rabló banda ez ékszereket állandóan értékesítette. A büntényt Lamprell szerezcsen pap leplezte le.

Az új szerb kabinet.

Belgrad, október 20. Az új miniszterium következőképen alakult meg: Elnökség és közmunkaügy — Velimirovics Péter eddigi közmunkaügyi miniszter (radikális), külügy — Antonics Vászta alvezetes, eddigi hadügyminiszter (semleges), belügy — Todorovics Velimir koronaügyész (radikális), pénzügy — Radovanovics Milos egyetemi tanár (radikális), igazságügy — Nincics Áron eddigi igazságügyminiszter (haladóparti), közgazdaság — dr. Nikolics György eddigi miniszter (radikális), hadügy — Pavlovics Milován tábornok (semleges) és közoktatásügy — Markovics Milenko tanár (haladóparti). (M. T. I.)

A keresztény üldözés ellen.

Szófia, okt. 20. A tegnapi maczedón népgyűlésen csak Mihajlovszki beszélt, a ki tiltakozott a törököknek a maczedón keresztények fölött való uralma ellen. A népgyűlés olyan határozati javaslatot fogadott el, a melyben Bulgáriától és a hatalmasságoktól a maczedónok megvédését kéri. A gyűlés, a melyben 4000 ember vett részt, nyugodtan folyt le. (M. T. I.)

Ü t k ö z e t.

London, okt. 20. Hivatalosan jelentik, hogy Swaynes serege e hó 6-án Erejgo mellett Mudug közelében megütöközt a molla seregével Heves harc után a mollát nagy veszteséggel visszaverték. Az angolok részéről elesett két tiszt és 50 ember, megsebesült két tiszt és száz ember. Minthogy a benszülött csapatok nagyon izgatottak voltak, Swaynes visszavonult Bobotléba, hogy megvárja a segédcapatok megérkezését. A molla minden oldalról segédcapatokat von össze. (M. T. I.)

Eltűnt töltenyek.

Lyon, október 20. Egy vasuti kocsi-ban egy szállításra szánt, Lehel-féle töltenyekkel telt ládát nyitva találtak. Néhány csomag tölteny hiányzott. A vizsgálat folyamatban van. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. okt. hó 14-ik napján tartott vásárban eladott természetények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.50—13.—. Kétszeres buza 12.—11.60. Rozs 11.40—11.—. Arpa 10.40.—10.—. Zab 11.20.—10.60. Tengeri: 12.40.—8.40. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Borsó 14.—. Kétszálka 23.50. Burgonya 3.60. 100 kiló liszt 25.60. zsemlyeliszt 25.—. fehérkenyér liszt 24.60. barnakenyér liszt 22.—. széna fuvarral 4.20. szalma 1.10 Szalonna 152.—. 6 kiló zsúp-szalma —20. 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. lakkia 6.50, tölgyfa 6.—. cserfa 6.70, 100 kiló marhabús —96. öntött gyertya —80. Lámpaalaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —72. Pálinka —72. Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50. nyers fagyú —48. olvaszt. fagyú 68.—. szappan 48.—. mosott birka gyapjú —. magyar gyapjú —. Egy hektoliter óbor 68.—. új bor 48.—. mész 1.60. kemény faszén 3.20. puha faszén 3.—. kendermag 26.—. köles —. repce —. dió —. mogyoró —. aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —. szalona 1.48. sertéshus 1.12. juh-hus 62. veres hagyma 12. fog hagyma 52. bors 1.20. paprika 1.40. barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44. 1 mm. büköny —. 1 mm. luczernamag —. 1 mm. lóhere —. 1 mm. burgondi —.

Marha ártáblázat 1902. okt. hó 14-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 620—700, egy pár másodrendű jármás ökör 500—560, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—480, 1 drb fejős tehén 96—230. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—270. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—176, 1 drb. veres borjú 32—54, 1 drb. fél éves borjú 34—58, 1 drb egy éves borjú 44—62, két éves borjú 64—156. 1 drb hizott sertés 98—102, 1 pár fél éves 34—42, 1 pár egy éves sertés 50—72, 1 pár két éves sertés 74—132. 1 drb igaz ló 150—270, 1 pár ökörbőr 40—50, 1 pár tehénbőr 26—34. 1 pár bojubőr 10—20, pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1902. évi okt. hó 14-ről. Tiszta buza körülbelül 2000 hltr, kétszeres buza 500 hltr, rozs 700 hltr, árpa 400 hkl. zab 380 hltr, tengeri 360 hltr, burgonya 380 hltr. Labas jószágok: Hizott sertés mintegy 100, drb, félhizott 230, sovány 270, süldő 700, malac 283, hizott marha 45, jármás ökör 450, fejős tehén 240, borjú 295, bivaly 5, juh és kecske 350, '5 340.

Állami és Társasági Tisztviselők Társaságának közgyűlése.

Határozatok.

	Budapest, okt. 20.
Buza októberi	7.27
Buza áprilisi	7.84
Tengeri	5.60
Rozs okt.	6.45
Zab ápr.	6.15
Káposzta, repce, aug.	11.89

Értéktáblázat.

	Budapest, okt. 20.
Osztrák hitel	183.50
Magyar hitel	728.50
Államvasút	711.75
Rómanurányi	4.20
Magyar jelzálog	47.50
Belgótársulat	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos Árfolyások

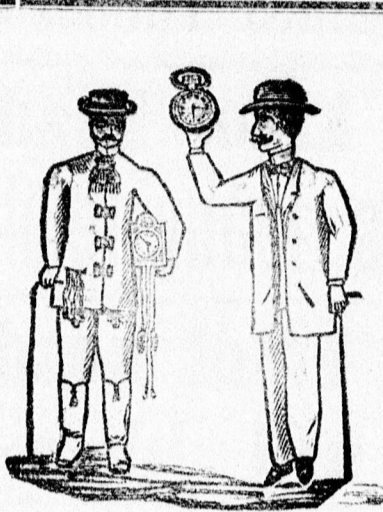
a budapesti áru- és értéktáblán 1902. okt. 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	113.85
Magyar koronajárdék	97.55
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4/100	
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Borváltó-szavónföldterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereség-sorsjegyek-kölcsön	201.50
Társasági- és szociális sorsjegyek-kölcsön	160.—
Osztrák járadék papírban	100.25
Osztrák járadék papírban	100.25
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	100.—
Osztrák államsorsjegyek	150.—

Osztrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	718.—
Osztrák hitelintézet részvény	706.50
Párisi visita	95.17
20 jrnkos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	116.91
Londoni visita	289.25
20 márkás arany	28.42

A szorokszedőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Miért haragszol? barátom.

Talán nem jár jól az órád. Oh hagyd el; ezeknek az óráknak már többé van a javítása mint az egész értéke.

Na ha csak az a baj, ajánlok neked egy jó órát, mely az én órámat is pontosan kijavította, s minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett.

Csak 90 krajczárért,

óraüvegeket csak 10 krért ad, ugyszintén a legjobb órákat és ékszereket jutányos árban raktáron tart.

Kepes Márton, 226.

művés Nagyváradon színház oldala mellett.

Közgyűlés.

A Polgári Takarékpénztár részvénytársaság folyó évi november hó 5-ikén d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya:

Az igazgatósághoz beadott indítvány Rothmann Jakab volt ügyésznek újból alkalmaztatása tárgyában.

Nagyvárad, 1902. év október hó 17-ikén.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 13. §-a: Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt venni akar, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg a társaságnál legalább 1 hó előtt saját nevére irt részvényét vagy részvényeit szelvényekkel együtt a takarékpénztár pénztárába letenni, hol az őt illető szavazat számát előtűntető tértívénnyel láttatik el, mely egyszersmind a szavazásra igazoló jegyül szolgál. 351.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindenmü alakításokat és javítást elvállal. Telephon 409. szám. 150

Három magtár

azonnal kiadó a

Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank

Nagy-Teleky-utczai házában. 306

Kiadó lakás.

A Biharmegyei takarékpénztár Kossuth-utczai házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha és megfelelő mellékhelyiségekkel

f. évi november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-helyiségében. 294

A magy. kir. szab.

Osztálysorsjáték főelárusítója a Biharmegyei Takarékpénztár

ajánl sorsjegyeket a XI. sorsjáték

I-ső osztályához

eredeti árakon.

Sorsjegyeink kaphatók:

a Biharmegyei Takarékpénztár üzlet-helyiségében Kossuth-utca, 19/20.

a Biharmegyei Takarékpénztár váltó-üzletében Kossuth-utca 19/20.

Lukács Mór főszékhelyében Bémer-ór

Rosenblüh Béla

K. Frankl Mari

Steier Jakab

Nagypiacz-tér

Szt. László-tér

A nyereményeket **azonnal** készpénzben fizetjük. 327

Huzás november hó 20-án.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utczai lakás, mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellékhelyiségek s egy üveges terasz a Kö. rözsre,

f. évi november hó 1-től kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

25 krtól kezdve
 női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
 kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
 gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
 szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
 Nagyvárad, Bémer-tér.

Tennis flanel
 szép kivitelben
16 kr.

Színes mosó
 barchettek
17 krtól.

Különösen figyelemre méltó!
 Az ujonnan berendezett női- és gyer-
 mek confectio raktár.
 Dús választék. Eredeti modellek.

Fekete és szí-
 nes blous sely-
 mek legújabb
 kivitelben
60 krtól 4 frtig.

Alkalmi vétel
 férfi gallér míg
 a készlet tart
10 kr.

Fehér zsinór és
 pique barchetek
 óriási választé-
 tékben
25—90 krig.

Francia delai-
 nek **39 krtól.**
 Valódi prágai
 keztyük **88 kr.**

Vászon fehér és
 asztalneműek
 elismert legelő-
 nyösebb árakban

Egy hat sze-
 mélyes teríték
 asztalkendőkkal
1.20.

1 vég vászon
3.90—100 frtig.

Valódi rumburgi,
 Irhoni és
 creas vásznak,
 Schroll siffonok
 nagy választék-
 ban.

Mennyasszonyi
 kelegyékét
 remek kivitelben
 készítettünk
5000 frtig.

Wallerstein Fülöp Fiai

Fiók üzlet: **Nagyvárad, Bémer-tér.** Fiók üzlet: **Kisvárd.**

ÉRTESETÉS
 a közeledő idényre nagy mennyiségben bevásárolt és eladásra
 kerülő

alkalmi vételekről,

melynek szíves megtekintésére tisztelettel meghívjuk a n. é. vásárló közönséget.

Szolid szabott árak.
Túlfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!
 az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.
 Dús választék. Eredeti modellek.

Óriási választék
 angol női divat
 kelmékben gyö-
 nyörű kivitelben.

Francia gyapju
 flanelok, blous
 és pongyoláknak.

Férfi ingek leg-
 jutányosabb
 árakban, kézelő
20 kr.

Csödtömegből
 vásárolt minden-
 nemű férfi szöve-
 tek rendkívül
 előnyös árakban

Szőnyeg, függöny,
 ágyszerítők, flanel
 takarók a leg-
 nagyobb választé-
 tékban.

Futó szőnyegek
18 krtól
3 frt 50 krig.

Ebédülő szőnye-
 gek **2 frtől**
200 frtig.